

унікальний досвід та сприяє залученню та утриманню клієнтів; використання технологій, таких як впровадження мобільних додатків для замовлення їжі, програм лояльності та систем резервування допомагає підприємствам створити персоналізовані та зручні умови для клієнтів. Ці стратегії сприяють підвищенню ефективності та конкурентоспроможності готельно-ресторанного бізнесу, а також забезпечують задоволення та лояльність клієнтів [1].

Підсумовуючи ключові аспекти удосконалення організації та технологій надання послуг харчування у готельно-ресторанному бізнесі, можна зазначити, що вони включають: адаптацію до змін, інновації, стратегічне управління, стрімке реагування [3].

Постійний розвиток уподобань споживачів, технологій та соціокультурного контексту вимагає постійного вдосконалення підходів і методів у готельно-ресторанній сфері. Щоб залишатися на передових позиціях і сприяти подальшому розвитку галузі, необхідно поєднувати зусилля та проводити постійні дослідження для створення інноваційних та стійких рішень.

Список використаних джерел

1. Захаренко А.В. Методи підвищення рівня кваліфікації персоналу готельної індустрії. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/zaharenko2.htm
2. Лисюк Т.В., Терещук О.С., Пасічник М.П. Інноваційні технології у готельно-ресторанному господарстві. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-11>
3. Нечаюк Л.І., Телеш Н.О. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент. URL: https://tourlib.net/books_ukr/nechauk841.htm

УДК 338.48

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ

В. О. Щербань, студентка

Науковий керівник - О. Г. Тонких, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри туризму та готельно-ресторанного бізнесу
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: державне регулювання, нормативно-правове забезпечення, сфера гостинності, туризм, готельно-ресторанний бізнес.

Державне регулювання відіграє важливу роль для розвитку сфери гостинності, а особливо у час, коли підприємства сфери гостинності не встигли оговтатись від наслідків обмежень, які діяли під час пандемії коронавірусної хвороби, а тепер мусять виживати і розвиватися в умовах повномасштабного російського вторгнення на територію України.

Держава як гарант, зокрема, економічної безпеки та фінансової стабільності повинна усвідомлювати необхідність створення сприятливого клімату для розвитку підприємств готельно-ресторанного і туристичного бізнесу. У цьому випадку адміністративні важелі державного регулювання виступають невід'ємною складовою системи технологій сфери гостинності, які ґрунтуються на методико-організаційних засадах, що формує цілісний інституціональний механізм функціонування підприємств сфери гостинності [1].

Проаналізувавши нормативно-правові сфери діяльності готельного, ресторанного та туристичного бізнесу України, можемо згрупувати всі нормативно-правові документи за кількома напрямками (рис. 1).

Державне регулювання здійснюється зі застосуванням різноманітних засобів і механізмів регулювання господарської діяльності. Основними засобами регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів готельно-ресторанного господарювання є: державне замовлення, державне завдання; ліцензування, патентування і квотування; сертифікація й стандартизація; застосування нормативів та лімітів; регулювання цін і тарифів; надання інвестиційних, податкових та інших пільг; надання дотацій, компенсацій, цільових інновацій і субсидій [2].

Рис. 1. Нормативно-правове забезпечення державного регулювання сфери гостинності в Україні

Джерело: побудовано автором на основі [3]

Держава сьогодні не повинна використовувати застарілі радянські моделі чи методи регулювання та не повинна напряму впливати на стан економічної безпеки суб'єктів господарювання України, а лише створювати сприятливі умови для функціонування ринку готельно-ресторанних та туристичних послуг. Нагальним залишається питання зниження рівня корупції та систематична боротьба з непрофесійністю державного

управлінського апарату, що сьогодні має неабиякий вплив на систему забезпечення економічної безпеки, починаючи від самої держави та закінчуючи суб'єктами господарювання [4, с. 16].

На основі опрацьованих у процесі дослідження матеріалів можемо зробити висновок, що в Україні назріла невідкладна необхідність удосконалення нормативно-правового забезпечення сфери туристичного та готельно-ресторанного бізнесу як ключового адміністративного важеля державного регулювання [1-5]. Курс на інтенсифікацію сфери гостинності як джерела наповнення бюджету й сучасного фактору поліпшення ділового іміджу України на міжнародному ринку зумовлює потребу у проведенні державними органами постійного оновлення та удосконалення нормативно-правової бази, що здійснює з'єднувальну інституціональну функцію в системі соціально-економічних відносин.

Список використаних джерел

1. Гончар Л., Беляк А. Нормативно-правове регулювання діяльності підприємств готельно-ресторанного і туристичного бізнесу. Економіка та суспільство. 2021. № 26. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-3> (дата звернення 25.03.2024).
2. Язіна В. А. Теоретична сутність організаційно-правового механізму управління готельно-ресторанним господарством. Український журнал прикладної економіки. 2016. Том 1. № 2. С. 132-139. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/2464/1/16.pdf> (дата звернення 25.03.2024).
3. Петренко Н. О., Поліщук О. А., Коваленко Л. Г. Правове регулювання та аспекти ціноутворення в сфері готельно-ресторанного і туристичного бізнесу. Ефективна економіка. 2022. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2022/8.pdf (дата звернення 27.03.2024).
4. Камушков О. С. Державне регулювання готельно-ресторанного господарства як складової індустрії туризму. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2018. № 1 (129). С. 15-17.
5. Моргулець О. Б., Нищенко О. В. Готельно-ресторанний бізнес України у довоєнний, воєнний та післявоєнний період. Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі. 2023. № 8. С. 88-96. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/tourism/article/view/1407> (дата звернення 27.03.2024).